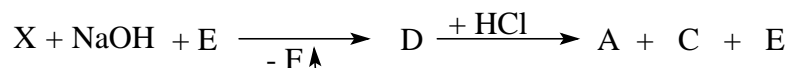
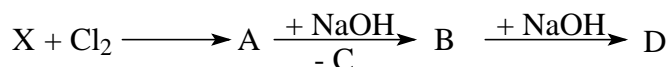

OLIMPIADA DE CHIMIE – etapa judeeană
Clasa a IX-a
16 ianuarie 2011

I tétel.....30 pont

Adott az X kémiai elem, amelynek X^{2+} ionja a következő elektronkonfigurációval rendelkezik: $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^{10}$. Az X elem a következő átalakulásokban vesz részt:

- Azonosítsd az X, A, B, C, D, E, F betűkkel jelölt anyagokat és írd le a kémiai reakciók egyenleteit.
- Számítsd ki az X kémiai elem egy atomjának tömegét kg-ban kifejezve, tudva azt, hogy $13,08g X$ $3,6132 \cdot 10^{24} e^-$ -t tartalmaz.
- Határozd meg a B anyag sav-bázis jellegét, és igazold válaszodat a megfelelő kémiai reakciók egyenleteinek felírásával.
- Határozd meg a B és D vegyületekben található kémiai kötések típusait.
- Határozd meg a B, D, E, F vegyületek kristályrácseinak típusait.
- Határozd meg az E és F vegyületek kristályaiban a részecskék kohézióját biztosító erő természetét.

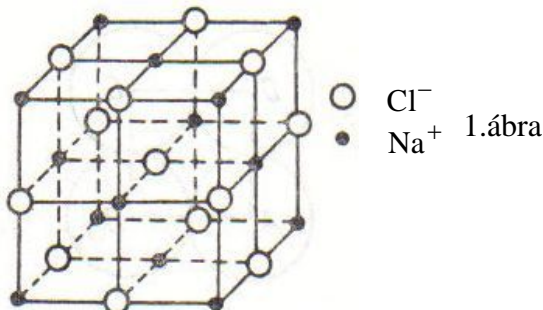
II tétel..... 20 pont

Az 1:3 molarányú X és Y savanyú hidrogénkarbonátokat tartalmazó szilárd halmazállapotú keverék 60,3 % O-t tartalmaz. Az Y savanyú hidrogénkarbonát 57,14% O-t tartalmaz. A keverék magas hőmérsékleten történő hevítésekor egy új szilárd halmazállapotú összetett anyagokat tartalmazó bináris keverék keletkezik, amelyben 3,6g C van.

- Azonosítsd az X és Y savanyú hidrogénkarbonátokat.
- Határozd meg a savanyú hidrogénkarbonátokból álló keverék kezdeti tömegét.
- Számítsd ki a hőbontás során keletkezett szilárd halmazállapotú keverék tömegszázalékos összetételét.

III tétel.....15 pont

Az 1.ábrán szemléltetett nátrium-klorid elemi rácsa kocka alakú. A nátrium-klorid kristályát ilyen típusú elemi rácsok összességével ábrázoljuk. A kristályban a Na^+ ion sugara $1,16 \text{ \AA}$, a Cl^- ioné pedig $1,66 \text{ \AA}$. A nátrium-klorid sűrűsége az elemi rács tömegének és térfogatának arányával számítható ki.

Határozd meg:

- az elemi rácsban található Na^+ nátrium ionok számát,
- a nátrium-klorid kristály ρ sűrűségét g/cm^3 -ben kifejezve.

IV tétel ..... 25 pont

A. 25g desztillált vízben kékkőt, $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$, oldunk és 20°C -on telített oldatot nyerünk. Tudva azt, hogy 20°C -on 100g víz maximálisan 20,9g CuSO_4 -ot old, és 10°C -on 100g víz maximálisan 18g CuSO_4 -ot old, határozd meg:

- a 20°C -on nyert telített oldat el állításához szükséges feloldott kékk tömegét,
- az oldat 20°C -ról 10°C -ra történő hűtéskor kivált $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ kristályhidrát tömegét.

(10 pont)

B. Magnéziummal szennyezett rézpróba teljes mértékben reagál 77g 70%-os koncentrációjú kénsav oldattal. A reakció során nyert oldatot hígítjuk, hűtjük (feltételezzük, hogy az oldatban található sók teljes mértékben kikristályosodnak), és utána megszűrjük. Így 74,8g kristályhidrátokból álló keverék válik ki ($\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ és $\text{MgSO}_4 \cdot n\text{H}_2\text{O}$), amelyben 1 mól víznek 28,75g vízmentes sókeverék felel meg.

Határozd meg:

- a rézpróba tisztasági fokát
- a $\text{MgSO}_4 \cdot n\text{H}_2\text{O}$ kristályhidrát képletét
- a kristályhidrátokból álló keverék tömegszázalékos összetételét.

(15 pont)

Adottak:

- az elemek rendszámai: Na – 11; Mg – 12; Ca – 20; Fe – 26; Cu – 29; Zn – 30; Br – 35;
- atomtömegek: H – 1; C – 12; N – 14; O – 16; S – 32; Na – 23; Cl – 35,5; Mg – 24; Ca – 40; Cu – 64;
- az Avogadro szám: $N_A = 6,022 \cdot 10^{23}$ részecske/mol
- az ideális gázállandó: $R = 0,082 \text{ atm} \cdot \text{L}/(\text{mol} \cdot \text{K})$
- $1 \text{ \AA} = 10^{-10} \text{ m}$
-

MEGJEGYZÉS: Munkaidő 3 óra. Hivatalból 10 pont jár.

SOK SIKERT!

Subiecte selec ionate i prelucrate de Vasile Sorohan, profesor la Colegiul "Costache Negruzzi" Ia i